

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Moryń na 2021 rok

Rozdział I

Wprowadzenie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Moryń, zwany dalej Gminnym Programem, określa gminną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizowania szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków.

Obowiązek corocznego uchwalania niniejszego Programu wynika wprost z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 ze zm.) oraz z art. 10 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 852 ze zm.).

Ustawy te regulują zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, wskazują zadania do realizacji oraz źródła ich finansowania.

Umieszczenie zadań wynikających z dwóch odrębnych ustaw w jednym Programie wynika przede wszystkim z faktu, że do większości problemów wynikających z używania alkoholu lub narkotyków można zaproponować zbieżne działania profilaktyczne.

1. W zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, zadania obejmują:

- 1) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz

dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;

- 4) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

2. W zakresie przeciwdziałania narkomanii zadania obejmują:

- 1) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

Zadania realizowane w ramach programu finansowane są z budżetu gminy. Opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (art. 11¹), stanowią dodatkowe środki na prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Środki te w całości przekazywane są na realizację ww. zadań ***i nie mogą być przeznaczone na inne cele***. Oznacza to, że środki pochodzące z opłat są ściśle powiązane z finansowaniem zadań gminnego programu i nie można ich wykorzystać na inne zadania niemające z nim merytorycznego związku. Środki finansowe niewykorzystane w danym roku nie wygasają z upływem roku budżetowego i są przeznaczone na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w roku następnym.

Podstawowym celem programu jest zapobieganie powstawaniu problemów alkoholowych i innych patologii społecznych, a także zmniejszenie rozmiarów zjawisk takich jak narkomania czy przemoc w rodzinie.

Program ma ponadto na celu stworzenie warunków do prawidłowego rozwoju osobowościowego dzieci i młodzieży w oderwaniu od zjawisk patologicznych.

Corocznie w ramach realizacji przyjmowanego programu podejmowane są różnego rodzaju działania mające na celu zahamowanie tendencji wzrostowej ww. zjawisk i zminimalizowanie ich skutków, zwłaszcza tych, które prowadzą do destrukcji rodziny.

Należy jednak pamiętać, że działania związane z rozwiązywaniem problemów osób uzależnionych są działaniami długofalowymi.

W gminie Moryń dzięki prowadzonym działaniom wzrasta świadomość wśród mieszkańców co do szkodliwości spożywania napojów alkoholowych i konieczności uczestniczenia osób uzależnionych i ich rodzin w programach psychoterapeutycznych.

Programy profilaktyczne prowadzone w szkołach skutkują coraz większą liczbą młodych ludzi wyedukowanych w tej dziedzinie i świadomych konsekwencji wyboru określonej drogi w swoim życiu.

W związku z powyższym istnieje potrzeba podejmowania dalszych określonych, systematycznych działań zmierzających do zmniejszenia rozmiarów istniejących problemów wynikających z uzależnień i zapobiegania powstawaniu nowych. Celowi temu służy właśnie Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Rozdział II

Kierunki działania

Rada Miejska w Moryniu ustala na 2021 rok następujące kierunki działania:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu i narkotyków

Na mocy art. 21 ust.1 ustawy - leczenie osób uzależnionych od alkoholu odbywa się w placówkach leczenia odwykowego. Od takich osób nie pobiera się opłat za świadczenia w zakresie terapii uzależnienia od alkoholu (*art. 21 ust. 3 ustawy*). Koszty związane z leczeniem alkoholowym zespołów abstynencyjnych i prowadzeniem psychoterapii pokrywa Narodowy Fundusz Zdrowia (*za pacjentów ubezpieczonych i za pacjentów nieubezpieczonych*). Podstawowym zadaniem samorządu terytorialnego jest zwiększenie dostępności terapii zwalczającej uzależnienia od alkoholu i narkotyków i współuzależnienia dla mieszkańców gminy. Dostępność profesjonalnej i efektywnej terapii warunkuje skuteczność jakichkolwiek innych działań podejmowanych na rzecz osób z problemem uzależnień i członków ich rodzin.

W celu zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej podjęte zostaną następujące działania:

- 1) Prowadzenie oraz dofinansowanie działalności Punktu Informacyjno- Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i członków ich rodzin. Zatrudnienie terapeuty - psychologa na umowę - zlecenie. Motywowanie do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego przez osoby uzależnione;
- 2) Kierowanie na leczenie odwykowe (*ponoszenie kosztów sporządzenia opinii przez biegłych psychiatrę i psychologa w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, pokrywanie opłat za złożenie wniosku do Sądu Rejonowego w Gryfinie*);
- 3) Dofinansowanie leczenia uzależnień w placówkach niestacjonarnych dla osób potrzebujących pomocy, a posiadających trudną sytuację materialną;
- 4) Realizacja programu interwencyjno-motywacyjnego przez Szczecińskie Centrum Profilaktyki Uzależnień w Szczecinie dla osób nietrzeźwych z terenu gminy Moryń.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy wynikające z uzależnień pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie poprzez:

- 1) Pomoc terapeutyczną, psychologiczną i prawną dla ofiar przemocy domowej. Szkody zdrowotne wywołane alkoholem nie ograniczają się tylko do szkód występujących u osób uzależnionych, ale dotyczą także członków ich rodzin. Członkowie rodziny osoby uzależnionej żyją w stanie permanentnego stresu, co staje się przyczyną wystąpienia u nich stałych zaburzeń (*współuzależnienia*). Udzielanie pomocy osobom współuzależnionym poprzez pracę z psychologiem bądź terapeutą;
- 2) Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie poprzez współpracę z Policją, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, szkołą, przedstawicielami służby zdrowia;
- 3) Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego Gryfinie o wydanie orzeczenia o zastosowaniu leczenia odwykowego dla osób uzależnionych;
- 4) Promowanie programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy i osób stosujących przemoc.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć

sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych.

Najlepszym obszarem pracy profilaktycznej są szkoły i dlatego właśnie wśród najmłodszych należy prowadzić zajęcia edukacyjne. Jednym z profilaktycznych priorytetów jest zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży.

Celem niniejszego programu jest także dostarczanie wiedzy na temat uzależnień oraz wpływu alkoholu i narkotyków na życie w rodzinie, kształtowanie postaw sprzyjających podejmowaniu racjonalnych decyzji z zażywaniem alkoholu i narkotyków, środków odurzających, obronę własnych praw, ze szczególnym uwzględnieniem mówienia „NIE”.

W ramach profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej podjęte zostaną następujące działania:

- 1) Finansowanie działalności placówki wsparcia dziennego;
- 2) Udzielenie pomocy i wsparcia finansowego szkołom, instytucjom, organizacjom pozarządowym w realizacji zadań związanych z promocją zdrowia, zapobieganiem patologiom (alkoholizm, narkomania, przemoc w rodzinie) poprzez współorganizowanie, finansowanie i wdrażanie edukacyjnych programów i warsztatów profilaktycznych dla uczniów szkół podstawowych;
- 3) Wspieranie finansowe zajęć prowadzonych w czasie ferii zimowych, letnich, kolonii i obozów terapeutycznych, wyjazdów na wycieczki dzieci i młodzieży z rodzin z problemem uzależnień. Cele postawione w programie mogą być realizowane przy zastosowaniu różnych form i metod pracy z dziećmi, np. poprzez zajęcia sportowe, plastyczne, muzyczne, konkursy, wycieczki;
- 4) Zakup i dystrybucja materiałów informacyjno - edukacyjnych związanych z profilaktyką uzależnień dla szkół, świetlic, policji, instytucji pozarządowych;
- 5) Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą organizowanych dla nauczycieli, pedagogów i psychologów;
- 6) Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczanie dostępności napojów alkoholowych i przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia;
- 7) Finansowanie realizacji pozalekcyjnych zajęć sportowych.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów uzależnienia poprzez:

- 1) Dofinansowanie imprez sportowo – rekreacyjnych organizowanych przez: osoby fizyczne, rady sołeckie, instytucje, stowarzyszenia itp.; propagujących abstynencję i zdrowy styl życia;
- 2) Współdziałanie z Kościołem katolickim i związkami wyznaniowymi w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii;
- 3) Udzielanie pomocy stowarzyszeniom abstynenckim;
- 4) Inicjowanie działań na rzecz systematycznego podejmowania interwencji przez funkcjonariuszy policji w sprawach spożywania alkoholu w miejscach publicznych.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego poprzez:

- 1) Opiniowanie wniosków w sprawie wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych;
- 2) Przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gminy Moryń. Wnioskowanie o cofnięcie zezwolenia przedsiębiorcom naruszającym przepisy ustawy;
- 3) Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych kierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych;
- 4) Występowanie do organów ścigania i sądów w sprawach związanych z nieprzestrzeganiem ustaw: o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, o przeciwdziałaniu narkomanii oraz przemocy w rodzinie.

Rozdział III

Zasady wynagradzania członków

Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Za wykonywanie zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz realizację Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych członkowie GKRPA otrzymują miesięczne wynagrodzenie ryczałtowe:

- 1) dla Przewodniczącego Komisji w wysokości 15% minimalnego wynagrodzenia za pracę;
  - 2) dla członków Komisji w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę.
2. Wynagrodzenie miesięczne Pełnomocnika Burmistrza ds. uzależnień.

Rozdział IV

Jednostki realizujące Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Program realizowany jest przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Moryniu oraz Pełnomocnika Burmistrza ds. Uzależnień.

Powołana przez Burmistrza Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych swoje zadanie realizuje poprzez:

- 1) Inicjonowanie działań dotyczących realizacji Programu;
- 2) Współpracę z podmiotami realizującymi zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 3) Prowadzenie działalności informacyjnej służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień;
- 4) Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowanie w stosunku do osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, w tym:
  - a) przeprowadzanie wywiadów środowiskowych,
  - b) motywowanie osób do podjęcia leczenia odwykowego,
  - c) udzielanie informacji o sposobach i miejscach uzyskania pomocy w rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
  - d) kierowanie osób zgłoszonych do Komisji na specjalistyczne badania diagnostyczne (*diagnoza choroby*),
  - e) kierowanie do sądu wniosków w sprawie orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
  - f) wydawanie opinii o zgodności z uchwałami Rady Miejskiej w Moryniu w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Moryń oraz w sprawie określenia zasad

usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy Moryń;

- 5) Współdziałł w kontrolowaniu przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń zgodnie z zapisami ustawy;
- 6) Udział w pracach zespołu interdyscyplinarnego w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Rozdział V

Finansowanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Zadania wynikające z niniejszego programu będą realizowane w granicach kwot określonych w budżecie gminy Moryń. Wszelkie zmiany dokonywane będą zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie ustawy o finansach publicznych i przepisach wykonawczych do tejże ustawy.